

COLECȚIA FISCALITATE IMPOZITE TAXE

Valentina
Gherasim-Proca

ACȚIUNILE JUDICIARE ÎN MATERIE FISCALĂ

Acțiuni judiciare specifice executării silite a creanțelor fiscale

VOLUMUL III

Valentina
Gherasim-Proca

ACȚIUNILE JUDICIARE
ÎN MATERIE FISCALĂ

**Acțiuni judiciare specifice
executării silite
a creanțelor fiscale**

VOLUMUL III

UNIVERSUL JURIDIC
BUCUREȘTI
2024

CAPITOLUL I

Contestația la executare silită în materie fiscală

Secțiunea I

Regimul juridic, obiectul și formele contestației la executare silită în materie fiscală

1. Natura juridică și regimul juridic aplicabil

Competența de soluționare a unor litigii născute în legătură cu raporturile juridice fiscale, cum este și cazul litigiilor care privesc executarea creanțelor fiscale, a fost atribuită, prin lege, instanțelor de drept comun¹.

Contestația la executare silită în materie fiscală intră în această categorie a litigiilor fiscale de competența instanțelor de drept comun, fiind inclusă în ramura contenciosului fiscal de drept comun.

Din punctul de vedere al cadrului legislativ de reglementare, se poate observa că noul Cod de procedură fiscală² conține doar trei articole, respectiv art. 260-262, care sunt dedicate în mod exclusiv contestației la executare silită. Legiuitorul s-a limitat la câteva prevederi care privesc obiectul contestației la executare, reglementarea generică a competenței instanței care judecă contestația la executare (art. 260), indicarea unor particularități care privesc termenul de contestare (art. 261) și procedura de judecată a contestației (art. 262). Raportat la conținutul restrâns al acestor dispoziții legale, rezultă cu evidență că persoanele interesate de acest subiect au dificila sarcină de a identifica în mod complet și corect care sunt dispozițiile legale aplicabile din dreptul comun și din legislația specială care privesc contestația la executare.

Cu privire la natura juridică a contestației la executarea silită a creanțelor fiscale, a fost exprimată opinia că „îmbracă forma unei contestații la executare

¹ Elemente relevante din cazuistica judiciară recentă referitoare la competența instanțelor judecătorești și conflictele de competență în cazul unor acțiuni judiciare specifice executării silită a creanțelor fiscale se regăsesc în V. Gherasim-Proca, *Litigii fiscale. Practică judiciară relevantă*, vol. III – *Recuperarea creanțelor fiscale și răspunderea civilă delictuală în materie fiscală*, Ed. Universul Juridic, București, 2024, pp. 17-33 și 44-61.

² Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, publicată în M. Of. nr. 547/23.07.2015.

speciale”³, deoarece se aplică atât regulile generale ale contestației la executare, reglementate de Codul de procedură civilă, „care constituie dreptul comun în materie”⁴, cât și regulile speciale din Codul de procedură fiscală, fiind necesar să se țină seama de caracterul derogator al normelor speciale⁵.

Pentru identificarea normelor aplicabile în privința actelor de executare silită a creanțelor fiscale și a procedurii de contestare, trebuie făcută distincție între procedura administrativă desfășurată la nivelul organelor fiscale de executare silită și procedura judiciară. Până la finalizarea procedurii administrative, sunt aplicabile dispozițiile Codului de procedură fiscală, care pot fi completate cu dispozițiile Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în condițiile prevăzute de art. 3 C. pr. fisc., iar din momentul declanșării procedurii judiciare, devin aplicabile dispozițiile legale din dreptul comun, care reglementează desfășurarea procesului civil și a activității de judecată.

Potrivit art. 260 alin. (4) C. pr. fisc., „Contestația se introduce la instanța judecătorească competentă și se judecă în procedură de urgență”.

În opinia noastră, această formulare generală de la art. 260 alin. (4) C. pr. fisc. nu comportă nicio modificare, în afară de cazul în care s-ar aprecia că normele de competență pentru contestația la executare silită a creanțelor bugetare ar trebui să-și aibă sediul de reglementare doar în Codul de procedură fiscală, fără să fie necesară completarea cu normele din Codul de procedură civilă.

În măsura în care se va considera că ar trebui modificate normele de competență, sub aspectul sediului de reglementare, acest lucru trebuie realizat cu maximă prudență și cu o completă cunoaștere a tuturor cazurilor de contestație la executare silită din domeniul creanțelor bugetare. Altfel, se va interveni legislativ asupra unor norme de competență specială, care în prezent nu ridică probleme deosebite de interpretare și aplicare, fiind posibil să se ajungă la interpretări eronate sau neunitare cu privire la competența materială și teritorială de soluționare a contestației la executare silită și nu

³ A. Fanu-Moca, *Contenciosul fiscal*, ed. 2, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 28.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Idem*, pp. 28-29. În susținerea opiniei sale, autorul precizează: „Procedura de soluționare și competența instanțelor judecătorești chemate să soluționeze contestația la executare silită a creanțelor fiscale este cea reglementată prin normele Codului de procedură civilă. Cu toate aceste asemănări cu contestația la executare de drept comun, pe a cărei arhitectură procedurală se suprapune, contestația la executarea silită a creanțelor financiar-bugetare își păstrează individualitatea conferită mai ales de normele speciale cu caracter derogator care o reglementează”.

numai, având în vedere, spre exemplu, regimul juridic al căilor de atac care se exercită împotriva hotărârilor judecătorești.

Este de reținut că dispozițiile art. 260-262 C. pr. fisc. nu reglementează doar contestația la executare silită în materie fiscală, ci orice contestație la executare silită care privește domeniul de aplicare al Codului de procedură fiscală, în sensul că executarea silită care face obiectul contestației a fost realizată în baza dispozițiilor Codului de procedură fiscală.

Prin urmare, legiuitorul nu avea cum să prevadă, în alt mod, la art. 260 alin. (4) C. pr. fisc., cum se determină în concret, din punct de vedere material și teritorial, instanța care va soluționa contestația la executare silită, din moment ce sfera de aplicare a Codului de procedură fiscală, expres prevăzută la art. 2 C. pr. fisc., nu privește doar administrarea creanțelor fiscale.

Totodată, trebuie avut în vedere că dispozițiile Codului de procedură fiscală privesc, în primul rând, procedura de administrare de către organele fiscale a creanțelor prevăzute la art. 2 C. pr. fisc., altfel spus, procedura administrativă care se desfășoară în fața și de către organele fiscale în raporturile juridice fiscale cu contribuabilii/plătitorii⁶, iar nu procedura judiciară.

În acest sens, sunt de reținut dispozițiile art. 3 alin. (1) C. pr. fisc., care prevăd în mod clar și expres că „Prezentul cod constituie procedura de drept comun pentru administrarea creanțelor prevăzute la art. 2”, fiind vorba strict despre procedura administrativă, iar nu despre procedura judiciară, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 1 pct. 2 C. pr. fisc., care definesc noțiunea „administrarea creanțelor fiscale” în înțelesul Codului de procedură fiscală.

Din conținutul dispozițiilor art. 1 pct. 2 C. pr. fisc. poate fi extras și unul dintre argumentele care susține teza că actele de executare nu sunt acte administrative fiscale, care să poată fi contestate în procedura specială a contenciosului administrativ și fiscal. La art. 1 pct. 2 lit. c) C. pr. fisc. este prevăzut că organele fiscale soluționează contestațiile împotriva actelor administrative fiscale. Or, contestația formulată împotriva actelor de executare nu intră în competența de soluționare administrativă a organelor fiscale, astfel cum este reglementată de Titlul VIII („Soluționarea contestațiilor formulate împotriva actelor administrative fiscale”), fiind de competența instanței judecătorești, potrivit art. 260 alin. (4) C. pr. fisc.

⁶ Conceptele și noțiunile de bază specifice domeniului acțiunilor judiciare în materie fiscală, respectiv raportul juridic fiscal, creanțele fiscale și actele administrative fiscale, se regăsesc prezentate în volumul I al prezentei lucrări.